

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร โทร. 41052

ที่

วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2554

เรื่อง นำส่งรายงานการเข้าร่วมประชุมทางวิชาการปี 2554

คณะวิทยาการจัดการ	0.125(54)_2
เลขที่รับ.....	๒๒๑
วันที่.....	11 ก.พ. 54
เวลา.....	11.00 น.

๑ เรียน คณบดีคณะวิทยาการจัดการ

ตามที่ข้าพเจ้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จิตศักดิ์ พุฒจรได้รับการอนุมัติให้เข้าร่วมประชุมทางวิชาการ เรื่อง อนาคตชนบทไทย:ฐานรากที่มั่นคงเพื่อการพัฒนาประเทศไทยอย่างยั่งยืน และนำเสนอผลงานวิจัย (oral presentation) เรื่อง ศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนลีเล็ด อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งจัดในวันที่ 27-29 มกราคม 2554 รวมเป็นเวลา 3 วัน ณ โรงแรมโมณะ จังหวัดขอนแก่น จัดโดยมหาวิทยาลัยขอนแก่น

บัดนี้ การประชุมทางวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัยได้เสร็จสิ้นแล้ว จึงขอรายงานการประชุมและแนบเอกสารการนำเสนอผลงานวิจัยมาพร้อมบันทึกฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดทราบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จิตศักดิ์ พุฒจร)

๒ ความเห็นหัวหน้าสาขาวิชา

รับทราบ เห็นสมควรเสนอคณบดีเพื่อ โปรดทราบ

ลงชื่อ.....

อ.มนตรี พุฒินันท์

๓ เรียน คณบดีคณะวิทยาการจัดการ

เพื่อโปรดทราบ เห็นควรเสนอรายงานการประชุมให้ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารทราบและลงใน website การจัดการความรู้ คณะวิทยาการจัดการต่อไป

ลงชื่อ.....

นางสาววันเพ็ญ แสงพุดา

นักบริหารงานทั่วไป

มจร

มจร

มจร

๔ การพิจารณาของคณบดีคณะวิทยาการจัดการ

ทราบ โปรดดำเนินการตามเสนอต่อไป

ลงชื่อ.....

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุทธิชนะนันท์
คณบดีคณะวิทยาการจัดการ

รายงานการเข้าร่วมประชุมวิชาการ ปี 2554

เรื่อง อนาคตชนบทไทย:ฐานรากที่มั่นคงเพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

ระหว่างวันที่ 27-29 มกราคม 2554

สถานที่จัด โรงแรม โนยะะ จังหวัดขอนแก่น

จัดโดย ฝ่ายวิจัยและการถ่ายทอดเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ข้าพเจ้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตศักดิ์ พุฒจรรย์ ขอรายงานการ ไปประชุมวิชาการ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการจัดประชุม

1.1 เพื่อเผยแพร่ผลงานวิชาการทางด้านพัฒนาชนบทของนักวิจัยและนักวิชาการในประเทศและต่างประเทศ

1.2 เพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาชนบทที่เหมาะสมและยั่งยืน

2. สารที่ได้รับจากการประชุม

องคมนตรี พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ ได้กล่าวถึงการพัฒนาชนบทที่ควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาที่คำนึงถึงการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่า การพัฒนาภาคอีสานด้วยการส่งเสริมการปลูกต้นยางพารา อาจต้องเลือกส่งเสริมให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และลักษณะของดิน คนชนบทในภาคอีสานจะหลุดพ้นจากความยากจนได้ต้องยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถมีระบบการจัดการน้ำเพื่อใช้ในการอุปโภคและบริโภคอย่างเพียงพอ จากการเข้ารับฟังการนำเสนอผลงานวิจัยในส่วนของการท่องเที่ยว พบว่า ส่วนใหญ่ผู้วิจัยให้ความสำคัญต่อการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน และเน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวและจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพและให้ความสนใจในการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อรองรับกลุ่มผู้สูงอายุที่มีแนวโน้มมากขึ้น

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าประชุม

ตอกย้ำแนวคิดการพัฒนาชนบทที่ควรให้ชุมชนเป็นฐานในการพัฒนาเป็นสิ่งสำคัญ และได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนมุมมองและประสบการณ์ทำวิจัยกับผู้ร่วมวิจัย

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จิตศักดิ์ พุฒจรรย์)

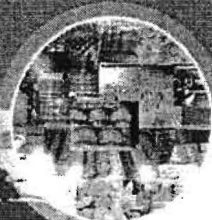
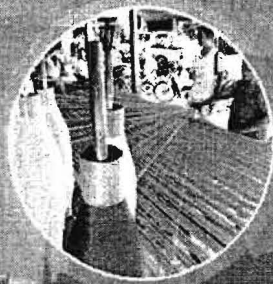

การประชุมทางวิชาการ ปี 2554

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ร่วมกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น

อนาคตชนบทไทย :

ฐานรากที่มั่นคงเพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

27-29 มกราคม 2554

ณ ศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ จังหวัดขอนแก่น ประเทศไทย

การประชุมวิชาการ ระดับชาติ

ห้องย่อยที่ 2 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยว

วันที่ 28 มกราคม 2554 ณ ห้องห้องมงกุฎเงิน

ประธานห้อง : ผศ.ดร.พิสิฏฐ์ เจริญสุดใจ / รศ. ดร.เศกสรรค์ ยงวณิชย์ / รศ.สุนีย์ เลี้ยวเพ็ญวงษ์

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	เวลา	ชื่อบทความ
1	นลินรัตน์ กะลำพะบุตร	08.30 - 08.50 น.	การวางแผนการใช้ที่ดินเพื่อการผลิตผักบนพื้นที่สูง : กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย
2	ทัศนีย์ คุรุทพิชัย	08.50 - 09.10 น.	การประยุกต์ใช้แบบจำลองการประเมินความขึ้นดินด้วยภาพจากดาวเทียม (SMMRS Model) ในการประเมินความขึ้นดินในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์
3	วิชชุคตา อินแก้ว	09.10 - 09.30 น.	การเปรียบเทียบวิธีการทางเศรษฐศาสตร์เบื้องต้นเพื่อใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมในการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์
4	อัจฉรา จิรกุลชัยวงศ์	09.30 - 09.50 น.	การศึกษาการสะสมตัวของโลหะหนักในชั้นตะกอนดินทะเล เพื่อชี้วัดมาตรการและนโยบายทางสิ่งแวดล้อมในการควบคุมดูแล : กรณีศึกษาอ่าวแหลมฉบัง
5	สุธารมณ ครองยุติ	09.50 - 10.10 น.	การแสดงออกของยีน transferrin receptor1 ในรกจากหญิงมีครรภ์ที่อาศัยในพื้นที่ที่มีการปนเปื้อนของแคดเมียม
6	ปานแพร เซาว์นประยูร	10.10 - 10.30 น.	การนำเสนอภาพลักษณ์การท่องเที่ยวผ่านสื่อออนไลน์: อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
7	กรรณิกา พิมลศรี	10.30 - 10.50 น.	การพัฒนาแบบสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นโดยการประยุกต์ใช้แบบจำลอง L4T PINE ในบ้านสันติสุข ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา
8	สายหยุด อุไรสกุล	10.50 - 11.10 น.	การศึกษาอัตลักษณ์และภาพลักษณ์ของนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาในฐานะมรดกโลก
9	วาริษฐ์ มัชฌมบุรุษ	11.10 - 11.30 น.	แนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ กรณีศึกษาพื้นที่รอบการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแม่เมาะ จังหวัดลำปาง
10	จิตศักดิ์ พุฒจรัส	11.30 - 11.50 น.	ศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนลีเล็ด อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
11	เกศรา สุขเพชร	11.50 - 12.10 น.	การจัดการทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนผ่านแนวคิดการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวธรรมชาติของชุมชนบ้านเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่

เลขาห้อง : นางสาวกฤติกา แดงรัตน์

ผู้ช่วยเลขาห้อง : นางสาวพัชรินทร์ พิทักษ์เขื่อนขันธ์

ศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนลีเล็ด อำเภอพนมทวน จังหวัดสุราษฎร์ธานี Liled community's potential in Ecotourism management

จิตศักดิ์ พุฒจาว¹

¹คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

3 หมู่ 1 ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี 76120 โทรศัพท์ 032 594028 E-mail : naturepaw@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนลีเล็ด อำเภอพนมทวน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้วยการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้เครื่องมือ Ecotourism Potential Spectrum ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนมีศักยภาพอยู่ในระดับสูงมาก โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ และภายในชุมชน เมื่อศึกษาทรัพยากรชุมชนพบว่า ชุมชนสามารถจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อม และสามารถจัดการทรัพยากรได้ในระดับสูง โดยมีรายละเอียดดังนี้ ชุมชนลีเล็ดมีเอกลักษณ์โดดเด่นในการพลิกฟื้นป่าชายเลน มีทัศนียภาพสวยงาม เส้นทางเข้าถึงมีความสะดวกและปลอดภัย สิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานเพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว มีมาตรการป้องกันและควบคุมผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมชุมชน มีการจัดการคุณภาพน้ำใช้ น้ำทิ้ง มีการควบคุมดูแลความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินที่มีประสิทธิภาพ กิจกรรมสอดคล้องกับสภาพทรัพยากร มีการจัดทำแผนแม่บทเพื่อรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยว มีการจัดส่วนงานรับผิดชอบชัดเจน มีใจรักในการบริการ สามารถสร้างความรู้สึกที่ดีและประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี สร้างโอกาสให้ชุมชนได้พัฒนาตนเอง และมีส่วนร่วมในกระบวนการคิด-ตัดสินใจส่งผลกระทบต่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและความเข้มแข็งของชุมชน อีกทั้งทุกภาคส่วน มีความตระหนักและความเข้าใจร่วมกันต่อบทบาทหน้าที่ และผลกระทบที่ตนเองกระทำขึ้นทั้งโดยตั้งใจ และไม่ตั้งใจที่มีต่อสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมชุมชน

คำสำคัญ: ศักยภาพการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

Abstract

This study aimed to investigate the Liled community's potential in Ecotourism management. This was a survey research and the Ecotourism Potential Spectrum (EPS) was used to collect data. The results of this study found that the community potential was very high especially in participation from both various sectors and within the community. Liled community also had very high potential in managing resources and environmental learning activities. Liled Community was outstanding in rejuvenating the mangrove and had beautiful scenery, safe and convenient accessibility, sufficient infrastructure to accommodate tourists, natural resources diversity and rich in community culture. In addition, the community had setting the regulation to prevent and control the environmental impacts and life and asset secu-

ity control. Also, water and wastewater quality were managed effectively. Furthermore, tourist activities were consistent with resources. A master plan was established for tourism demand expansion. Liled community was well organized and clearly designated responsibility. Local people had service-minded and can create a good feeling and impress visitors as well. Creating the self development opportunities for community and participating in thinking and decision making processes affects the community's economic benefits and strength. Additionally, all stakeholders were both aware of and understanding roles, function, and impacts that they made both conscious and unconscious on environment and community culture.

Keywords: managing potential ecotourism

1. บทนำ

ปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต้องอาศัยทรัพยากรธรรมชาติเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยว ซึ่งผลจากการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศถูกทำลายและเกิดผลกระทบต่อเนื่อง โดยเฉพาะพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยวที่มีปริมาณและกิจกรรมการท่องเที่ยวจำนวนมาก เช่น แหล่งน้ำคูประจักษ์ ชายหาด น้ำตก ถ้ำ การเดินป่าและการส่องแพ ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าว ปัจจุบันได้ประสบปัญหาที่เกิดจากการท่องเที่ยว เช่น ปัญหาขยะ ปัญหามลพิษ ปัญหาน้ำเสีย ปัญหาจำนวนนักท่องเที่ยว เป็นต้น

ดังนั้นจากปัญหาดังกล่าวทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความต้องการในการที่จะแสวงหาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ เพื่อตอบสนองความต้องการ ด้านการพักผ่อน ความเป็นเอกเทศ ความเป็นธรรมชาติ และความต้องการด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น อีกทั้งการพยายามที่จะฟื้นตัวทางด้านเศรษฐกิจของประเทศโดยอาศัยกระบวนการทางการท่องเที่ยวเข้ามาเป็นหลัก หน่วยงานต่างๆ ต่างพากันพยายามที่จะเสนอแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว แต่ทว่า หลังจากเปิดการท่องเที่ยวได้ไม่นาน หลายๆ แหล่งท่องเที่ยวต้องประสบปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมอีกเช่นเดิม หากปล่อยให้ปัญหาลุกลามต่อไป สภาพทรัพยากรทางธรรมชาติจะถูกทำลายลงอย่างรวดเร็วและยากที่จะฟื้นคืนกลับมาได้

ในช่วงสิบปีที่ผ่านมาจึงเกิดการท่องเที่ยวโดยชุมชนขึ้น เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่นักท่องเที่ยวที่ต้องการเข้ามาเที่ยวหรือเข้ามาสัมผัส และเรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชน ที่มีความเกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน หลายชุมชนสามารถพัฒนาจนเป็น

ชุมชนท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง และมีการจัดการที่เข้มแข็งในการเตรียมการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่มากขึ้น และหลายชุมชนยังไม่สามารถขับเคลื่อนได้มากนัก ด้วยปัจจัยที่สำคัญของการขาดความรู้ และขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชน เมื่อปี พ.ศ.2546 ผู้วิจัยจึงได้มีแนวคิดในการสร้างเครื่องมือในการวิเคราะห์ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินศักยภาพของชุมชน เพื่อให้รู้ถึงจุดอ่อน และแนวทางในการจัดการให้เกิดประสิทธิภาพ ในขณะที่ได้พบว่าชุมชนลีเล็ด อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นชุมชนที่มีชื่อเสียงด้านการฟื้นฟูทรัพยากรป่าชายเลน และพัฒนาสู่การทำท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจในการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนลีเล็ด เพื่อค้นหาแบบอย่างที่ดีของการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน และมีส่วนในการประเมินผลให้แก่ชุมชน เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มีศักยภาพในด้านต่าง ๆ มากขึ้นและต่อเนื่อง เพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาเป็นชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ยั่งยืนได้

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนตำบลลีเล็ด อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3. วิธีการดำเนินงาน

ผู้วิจัยกำหนดวิธีการศึกษาด้วยการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ด้านการจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ด้านกิจกรรมและการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กร นักท่องเที่ยว ในพื้นที่ตำบลลีเล็ด อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นระยะเวลา 1 เดือน โดยศึกษาในช่วงเดือน กรกฎาคม 2553 ซึ่งมีวิธีการดำเนินงานดังนี้

3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบริบทพื้นที่ทรัพยากรการท่องเที่ยวและชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินศักยภาพ โดย Ecotourism Potential Spectrum (EPS) ตามปัจจัยบ่งชี้ทั้ง 4 ด้าน (31 ปัจจัย)

ขั้นตอนที่ 3 นำผลการศึกษามาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ขั้นตอนที่ 4 สรุปผลการศึกษาดูการพรรณนาความเชิงวิเคราะห์

3.2 การรวบรวมข้อมูล มี 3 แนวทางดังนี้

3.2.1 การศึกษาเอกสาร ทำความเข้าใจแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบและทิศทางในการดำเนินงานวิจัย

3.2.2 การศึกษาภาคสนาม ด้วยแบบสำรวจศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน [1]

3.4 การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำผลการศึกษาจากเอกสาร และการสำรวจ นำมาแยกแยะเนื้อหาสาระเป็นกลุ่มข้อมูล ตามโครงสร้างเนื้อหาที่กำหนดไว้ และทำการวิเคราะห์เชิงสถิติ (Quantity Analysis) ด้วยเครื่องมือ Ecotourism Potential Spectrum (EPS) ที่ถูกพัฒนาขึ้นโดย จิตศักดิ์ พุฒจร [1] โดยตัวชี้วัดได้ถูกสร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กำหนดค่าน้ำหนักโดยใช้เทคนิค Delphi Technique และได้นำตัวชี้วัดไปประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย 24 จังหวัด เมื่อปี พ.ศ. 2545 โดยมีค่าสถิติและการประเมินผลเชิงพรรณนา เพื่อชี้ชัดถึงผลการประเมิน [1]

4. ผลการศึกษา

จากการสำรวจ (Survey Research) ศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนด้วยเครื่องมือ EPS ผลการศึกษาพบว่า

4.1 ด้านพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

4.1.1 ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและความดึงดูดใจ ชุมชนลีเล็ดมีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัวทางด้านวิถีชีวิตป่าชายเลน ตั้งอยู่บริเวณปากอ่าวบ้านดอนมีลักษณะเด่นแปลกตาทางด้านกายภาพ และภูมิลักษณะที่เกิดจากปรากฏการณ์ทางด้านธรณีวิทยา ปากแม่น้ำดาปี รวมถึงความมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวทางด้านวัฒนธรรมของพื้นที่ ซึ่งมีลักษณะเป็นชุมชนดั้งเดิมที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ธรรมชาติ และยังคงรักษาวัฒนธรรม ชนบทธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมของพื้นที่ไว้เป็นอย่างดี มีความโดดเด่น มีคุณค่าทางธรรมชาติ แต่ก็ยังสามารถพบเห็นลักษณะในรูปแบบเดียวกันในสถานที่อื่นได้บ้าง

4.1.2 ความอุดมสมบูรณ์ของชีวภาพและพันธุ์พืช ในป่าชายเลนชุมชนลีเล็ดมีสังคมพืชมีความอุดมสมบูรณ์และมีความหลากหลายของพันธุ์พืชสูง ถูกบุกรุกบกรวนน้อยคงสภาพความเป็นผืนป่าดั้งเดิม พันธุ์ไม้ขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ มีร่องรอยการถูกทำลายบ้าง ส่วนหนึ่งของพื้นที่มีการสูญเสียสภาพเดิมไปบ้าง สิ่งที่โดดเด่นคือการพลิกฟื้นของป่าชายเลน จากความเสื่อมโทรมกลับมาที่มีความอุดมสมบูรณ์ของสังคมพืชอยู่ในระดับสูง

4.1.3 ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ป่า และสัตว์น้ำในท้องถิ่น ในป่าชายเลนชุมชนลีเล็ดมีความหลากหลายและความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์ป่าและสัตว์น้ำในท้องถิ่น มีโอกาสสูงที่จะพบเห็นตัวหรือร่องรอยของสัตว์ป่าพื้นถิ่นทั้งขนาดเล็กและใหญ่ เช่น ลิง นก ผีเสื้อ แมลง และสัตว์ทะเล 20 ชนิด ขึ้นไป

4.1.4 ความแปรปรวนด้านสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมในชุมชนลีเล็ดมีระดับความอ่อนไหวต่อความเปลี่ยนแปลงจากการพัฒนาหรือกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ความหลากหลายทางธรรมชาติ และวัฒนธรรมท้องถิ่นบ้าง แต่ก็สามารถฟื้นกลับคืนสภาพธรรมชาติได้หากให้เวลาพักตัวพอสมควร

4.1.5 สภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว ในพื้นที่ชุมชนลีเล็ด และแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบ อุณหภูมิอยู่ในระดับปกติ 25 - 30 °C อุณหภูมิในช่วงวันไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก กระแส

ลมพัดโชย ประมาณระดับ 3 ตามมาตราของโบฟอร์ต (ความเร็วลม 12.9 - 19.3 กม./ชม โดยสังเกต ใบไม้แกว่งไปมา ธงบนยอดเสา ถูกลมพัดให้เหวี่ยงตตรง) ปริมาณน้ำฝนตกค่อนข้างมากประมาณ 1,000 - 2,000 มม. ต่อปี

4.1.6 สภาพของพื้นดิน พืชคลุมดิน และบริเวณโดยรอบ เมื่อพิจารณาจากความลาดชันของพื้นที่ชุมชนลีเล็ด ชนิดของเนื้อดิน การพังทลายของดิน ความหลากหลายของชนิดพืชคลุมดิน และความหนาแน่นของพืชคลุมดินโดยรอบพื้นที่ ความลาดชันน้อยกว่า 3% แต่มีระยะลาดมากกว่า 30 ม. เนื้อดินมีลักษณะเป็นดินร่วนปนทรายหายาบ พื้นดินที่มีการพังทลายปานกลาง พบชนิดพืชคลุมดินหลากหลาย และมีความหนาแน่นค่อนข้างดี (ประมาณ 60%-80%) และชนิดพืชมีความหลากหลายดี

4.1.7 สภาพทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากรการท่องเที่ยว ทั้งภายในชุมชนลีเล็ดและพื้นที่ท่องเที่ยวโดยรอบ ทัศนียภาพ มีสุนทรียภาพความงาม ก่อให้เกิดความประทับใจ อภิรมย์ในระดับดี มีความสะอาด สวยงาม พื้นที่เหมาะต่อการพักผ่อน และประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว สภาพภูมิทัศน์ค่อนข้างสวยงาม แม้ว่าจะไม่โดดเด่นมากนัก แต่ก็ก่อให้เกิดความประทับใจ สบายตาพอควร

4.1.8 สภาพพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์เหมาะสมกับกิจกรรม ศักยภาพของพื้นที่ชุมชนลีเล็ดในการประกอบกิจกรรม มีความสัมพันธ์เหมาะสมกับกิจกรรมที่ชุมชนกำหนดไว้เป็นอย่างดี เอื้ออำนวยต่อการรองรับการขยายตัวได้ในอนาคต

4.1.9 ศักยภาพในการเข้าถึง ชุมชนลีเล็ด อยู่ห่างไกลจากถนนสายหลัก คุณภาพของเส้นทางมีความสะดวกและปลอดภัย สภาพเส้นทางสะดวกพอสมควรสำหรับการเดินทาง ถนนเป็นหลุมเป็นบ่อไม่มากนัก แต่ใช้ได้ทุกฤดูกาล มีป้ายบอกทางเป็นบางช่วง เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ระดับหนึ่ง มีบริการรถ/เรือสาธารณะบางเวลาเท่านั้น

4.1.10 ศักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนาในอนาคต ขนาดของพื้นที่โดยรอบชุมชน สามารถพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานที่จำเป็นได้เพียงพอ และเอื้ออำนวยต่อการรองรับการขยายตัวของพัฒนาด้านการท่องเที่ยวได้ในอนาคต ขนาดของพื้นที่ในการประกอบกิจกรรมมีอยู่มากเพียงพอ ตลอดจนมีโอกาสอย่างมากในการรองรับการขยายตัวได้ในอนาคต

4.1.11 ทรัพยากรมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม (เกี่ยวเนื่องกับระบบนิเวศ) ทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบชุมชนลีเล็ด มีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องกับระบบนิเวศในพื้นที่ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมมีคุณค่า เป็นส่วนหนึ่งของทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีความเกี่ยวเนื่อง หรือมีความสัมพันธ์โดยตรงกับระบบนิเวศในชุมชน

4.2 ด้านการจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

4.2.1 ความกลมกลืนและความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกกับสภาพแวดล้อม ในพื้นที่ชุมชนลีเล็ด มีการจัด สิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานไว้เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว มีการวางแผนจัดการด้านสิ่งแวดล้อมตาม

ความเหมาะสมได้รับการออกแบบให้กลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม สามารถส่งเสริมคุณค่าให้กับแหล่งท่องเที่ยวได้ดีพอสมควรและมีส่วนช่วยป้องกันการเสื่อมโทรมของทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมที่มาจากแหล่งท่องเที่ยว

4.2.2 การจัดการขยะ โดยรอบชุมชนมีระบบการบริหารจัดการขยะและสิ่งปฏิกูลต่างๆ มีอุปกรณ์รองรับขยะแต่ยังพบขยะบริเวณสองข้างทางสัญจรอยู่บ้างไม่มากนัก ยังไม่พบการออกแบบภาชนะรองรับขยะกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม และมีระบบกำจัดขยะที่ถูกต้อง

4.2.3 การจัดการคุณภาพเสียง ชุมชนลีเล็ดมีมาตรการในการป้องกันและควบคุมระดับเสียงรบกวนจากเรือให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม เพื่อมิให้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวที่มีมาตรการในการจัดการควบคุมเสียงรบกวนในแหล่งท่องเที่ยวบ้างพอสมควร แต่ยังขาดความชัดเจนและเป็นรูปธรรม จึงก่อให้เกิดเสียงรบกวนบ้างหรือมีเสียงดังเป็นครั้งคราวซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว ระดับเสียงอยู่ที่ 55 - 70 Db

4.2.4 การจัดการคุณภาพน้ำ มีมาตรการในการบริหารจัดการคุณภาพน้ำใช้และน้ำทิ้งที่มีประสิทธิภาพ น้ำใช้มีคุณภาพดี น้ำมีตะกอนเพียงเล็กน้อย มีมาตรการควบคุมสารเคมีหรือสารก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ

4.2.5 การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน มีมาตรการในการควบคุมดูแลรักษาความปลอดภัยต่อชีวิต และทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว มีการจัดการด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับดีมาก มีการจัดแผนงานและอุปกรณ์เครื่องมื่อต่างๆ ตลอดจนชุมชนมีความพร้อมได้รับการอบรมด้านความปลอดภัยมาเป็นอย่างดี เพื่อรองรับหรือแก้ไขสถานการณ์ในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน มีการลงทะเบียนประวัตินักท่องเที่ยว มีการติดตั้งป้ายเตือนภัย - แนะนำ และการประชาสัมพันธ์ด้านความปลอดภัยอย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถสร้างความรู้สึกปลอดภัย และมั่นใจในชีวิตหรือทรัพย์สินต่อนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างมาก

4.2.6 เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Zoning) มีรูปแบบการจัดแบ่งเขตพื้นที่ออกเป็นเขตต่างๆ ชัดเจนพอสมควรให้ความสำคัญต่อระบบนิเวศ และมีกิจกรรมที่ยอมรับได้เพื่อให้เกิดความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพของทรัพยากรท่องเที่ยวและการใช้ประโยชน์พื้นที่ อีกทั้งสามารถควบคุมผลกระทบด้านลบที่อาจเกิดขึ้นต่อพื้นที่ได้ดีพอสมควร

4.2.7 ความคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับได้ของพื้นที่ (Carrying Capacity) ชุมชนลีเล็ดมีมาตรการที่เข้มแข็งจริงจังในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวและกิจกรรมที่เหมาะสมสัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวก ส่งผลให้การควบคุมผลกระทบด้านลบที่อาจเกิดขึ้นกับพื้นที่ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมาก

4.2.8 มาตรการในการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ชุมชนลีเล็ดมีการกำหนดมาตรการ แผนงาน ในการดูแลเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีการ

ตรวจสอบทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ จัดทำรายการชนิดและประชากรของทรัพยากรดังกล่าว และกำหนดมาตรการป้องกันการทำลายของทรัพยากรอย่างเหมาะสม

4.2.9 การดำเนินการตามแผนแม่บทและ/หรือแผนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีการจัดทำแผนแม่บทเพื่อรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่จะเกิดขึ้น และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป มีการดำเนินการทางด้านสิ่งแวดล้อม หรือการดำเนินการจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีการนำมาปฏิบัติอย่างจริงจังและยึดถือเป็นแผนแม่บทร่วมกัน

4.2.10 คุณภาพในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว มีการจัดการด้านการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว อำนาจความสะดวกในด้านต่างๆ เพื่อสร้างความรู้สึที่ดีต่อการได้มาเยือนของนักท่องเที่ยวไว้เป็นอย่างดี มีการจัดส่วนงานรับผิดชอบชัดเจน การประสานงานสามารถทำได้อย่างรวดเร็ว มีการให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และบริการพื้นฐานที่จำเป็นอื่นๆ ที่เหมาะสมเพียงพอ ทุกส่วนงานมีใจรักในการบริการ สามารถสร้างความรู้สึที่ดีและประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

4.3 ด้านกิจกรรมและการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา

4.3.1 ประโยชน์และความคุ้มค่าในการเรียนรู้กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนลึลิต สามารถที่จะสร้างความรู้สึที่ดีพอใจคุ้มค่าในคุณค่าเชิงการท่องเที่ยวและคุณค่าเชิงวิชาการได้เป็นอย่างมากและสามารถตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้อย่างครบถ้วน

4.3.2 รูปแบบ เนื้อหา ความรู้และ วิธีการสื่อความหมายที่เหมาะสม กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนลึลิตมีการจัดการด้านการสื่อความหมาย ทั้งแบบการสื่อความหมายโดยใช้คน และการนำเสนอ มีความประณีตพอสมควร การสื่อความหมายมีความน่าสนใจ จึงก่อให้เกิดความเข้าใจต่อนักท่องเที่ยวในระดับหนึ่ง มีโปรแกรมการสื่อความหมายที่หลากหลาย เช่นมีคู่มือศึกษา, มีการจัดปฐมนิเทศก่อน, มีการจัดป้ายสื่อความหมาย หรือมีมีดคู่เทศก์ท้องถิ่น มีการออกแบบโปรแกรมการสื่อความหมายที่สอดคล้องกับประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวเอื้ออำนวยต่อกระบวนการเรียนรู้ได้มากขึ้น

4.3.3 ความหลากหลายของกิจกรรมในพื้นที่ (กิจกรรมเชิงนิเวศ) กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน ลึลิตมีความหลากหลาย ซึ่งมีความเหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่นั้นและมีความเป็นไปได้ ในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้หลายประเภท เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสเลือกประกอบกิจกรรมตามความสนใจซึ่งเอื้อโอกาสให้นักท่องเที่ยวสามารถประกอบกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้หลายประเภท เช่น การเดินศึกษาธรรมชาติ การดูนก การศึกษาพรรณไม้ชายเลน การศึกษาวิถีชีวิตของคนในชุมชน การศึกษากลุ่มอาชีพต่างๆ เป็นต้น

4.3.4 กิจกรรมมีความเหมาะสมหรือเอื้ออำนวยต่อกระบวนการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนลึลิต เป็นกิจกรรมที่เอื้ออำนวยต่อกระบวนการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี ตลอดจน

รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นๆ อีกทั้งกิจกรรมยังมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และสร้างจิตสำนึกเป็นสำคัญ

4.3.5 กิจกรรมเอื้ออำนวยหรือเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน ลึลิตเอื้ออำนวยและเสริมสร้างให้สมาชิกในชุมชนมีการพัฒนาทางด้านความคิดและเข้ามามีบทบาทโดยมีส่วนร่วมต่อกระบวนการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียงได้เป็นอย่างดี

4.4 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์การนักท่องเที่ยว

4.4.1 ผลประโยชน์ต่อชุมชนด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ชุมชนลึลิตได้รับประโยชน์อย่างยิ่งจากการจัดการพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวซึ่งมีส่วนช่วยส่งเสริมความสามารถในการควบคุมดูแล และป้องกันผลกระทบด้านลบหรือความเสื่อมโทรมของทรัพยากรการท่องเที่ยวในชุมชน อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมให้ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมระบบนิเวศ วิถีชีวิต วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้รับการสืบทอดและอนุรักษ์ไว้ได้อย่างถูกต้องต่างไว้ซึ่งเอกลักษณ์และคุณค่าด้านสิ่งแวดล้อมตลอดจนวัฒนธรรมอันดีของชุมชน

4.4.2 ผลประโยชน์ต่อชุมชนด้านเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ ประชาชนในท้องถิ่นได้รับประโยชน์ทางด้านการเศรษฐกิจและโอกาสที่ดี อันเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีโอกาสทางเศรษฐกิจเกิดขึ้นอยู่ในระดับสูง มีโอกาสที่ประชาชนท้องถิ่นจะสามารถทำงานหรือหารายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งการมีสาธารณูปโภคต่างๆ อันมีผลอย่างยิ่งทำให้ชุมชนลึลิตมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้

4.4.3 โอกาสในการสนับสนุนการพัฒนาและการมีส่วนร่วมจากภาครัฐ ชุมชนลึลิตพึ่งพาตนเองในการพัฒนา จนเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็ง และมีเงินทุนในการส่งเสริมและการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนของตน อีกทั้งยังได้รับโอกาสในการสนับสนุนจากองค์กรอื่นๆ อย่างเต็มที่อีกด้วย

4.4.4 ความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น คนในชุมชนลึลิตส่วนใหญ่ให้การยอมรับในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อที่จะรองรับนักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวชม ศึกษาขนบธรรมเนียมประเพณีตลอดจนวัฒนธรรมวิถีชีวิตของชุมชน เป็นโอกาสที่คนในชุมชนจะได้มีส่วนร่วมในกระบวนการคิด - ตัดสินใจ และร่วมกำหนดนโยบายตลอดจนแผนแม่บท การพัฒนาการท่องเที่ยวในอนาคตของชุมชนของตน

4.4.5 ความตระหนักต่อผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมของธุรกิจ / ชุมชน/องค์กรพื้นที่ / และนักท่องเที่ยว ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับชุมชนลึลิต มีความตระหนักและความเข้าใจร่วมกันเป็นอย่างดี ยิ่งต่อบทบาทหน้าที่ และผลกระทบที่ตนเองกระทำขึ้นทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจของตนที่จะมีต่อ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมชุมชน จึงทำให้ทุกฝ่ายมีความระมัดระวัง และคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นเป็นสำคัญ

7.สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

7.1 สรุป ชุมชนลีเล็ดมีศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ด้านการจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ด้านกิจกรรมและการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กรนักท่องเที่ยวในระดับสูง

แม้จะมีระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมในชุมชนลีเล็ดที่มีระดับความอ่อนไหวต่อความเปลี่ยนแปลงจากการพัฒนาหรือกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ความหลากหลายทางธรรมชาติ และวัฒนธรรมท้องถิ่นบ้าง แต่ด้วยระบบการจัดการที่ดีจะสามารถฟื้นฟูลักษณะสภาพธรรมชาติได้หากใช้เวลาพักตัวพอสมควร

ชุมชนลีเล็ดสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีของการเป็นชุมชนที่ให้ความสำคัญต่อกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน การขับเคลื่อนของชุมชนดำเนินการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ คู่ขนานกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และได้สร้างกลไกการชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ของทั้งสองส่วนที่ได้ส่งผลต่อวิถีชีวิตชาวประมง และชาวสวนที่ได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน

7.2 อภิปรายผล ผลการศึกษาศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของชุมชนที่ทำท่องเที่ยวที่ควรมีกระบวนการในการทบทวนตนเองอยู่เสมอเพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาหรือการป้องกันหรือการแก้ไขปัญหาที่อาจเป็นผลจากการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ Shirley Eber [2] ที่ได้เสนอหลักการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ที่ควรมีการประเมินผล ตรวจสอบ และวิจัย (Undertaking Research) ซึ่งมีความจำเป็นต่อการช่วยแก้ปัญหา เพิ่มคุณค่า และคุณภาพต่อแหล่งท่องเที่ยว ควรหมั่นประเมินผล ตรวจสอบผลกระทบ และมีการศึกษาวิจัยอย่างสม่ำเสมอ ทั้งการประเมินศักยภาพการจัดการและผลกระทบในพื้นที่ แหล่งท่องเที่ยว การวิจัยพฤติกรรมนักท่องเที่ยวหรือทิศทางทางการตลาด เพื่อนำผลมาใช้ในการปรับแนวทางการจัดการด้านต่างๆของการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ

7.3 ข้อเสนอแนะ ชุมชนควรสร้างคนรุ่นใหม่ที่เข้าใจกระบวนการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่จะมีผลกระทบต่อทรัพยากรของชุมชน และสร้างความตระหนักในการรักษามาตรฐานตามปัจจัยบังคับศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้คงอยู่ยาวนานต่อไป เพื่อให้กลไกการท่องเที่ยวสร้างประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชนมากกว่าสร้างปัญหาต่อชุมชน

8.กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณชาวชุมชนลีเล็ดที่ได้สละเวลาในการให้ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ ซึ่งมีส่วนสำคัญยิ่งต่อการนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และสถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชนสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัยที่แนะนำให้รู้จักชุมชนแห่งนี้

9.เอกสารอ้างอิง

- [1] จิตศักดิ์ พุฒจรรย์. ศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2546.
- [2] สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. การดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2541.